

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

EVERYDAY (DESIGN)

BcA. Adéla Roubalová

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Sochařství

Specializace Keramika

Diplomová práce

EVERYDAY (DESIGN)

BcA. Adéla Roubalová

Vedoucí práce: doc. MgA. Gabriel Vach
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2018

Zadání DP

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu své diplomové práce panu doc. MgA. Gabrielu Vachovi, za odborné vedení, věcné připomínky a důležité informace.

Dále bych ráda poděkovala panu RNDr. Petru Frančemu za jeho technologické vedení během studia a poskytnutá fakta týkající se keramiky a jejího zpracování. Následně bych také ráda poděkovala MgA. Markétě Kalivodové za veškerou pomoc poskytnutou při výrobě mé práce a cenné rady, týkající se výroby.

V neposlední řadě bych také ráda poděkovala, své rodině, za velkorysou podporu a trpělivost během mého studia, se kterou při mně vždy stála.

OBSAH

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	4
3	CÍL PRÁCE	5
4	PROCES PŘÍPRAVY	6
5	PROCES TVORBY	7
	5.1 Konvička	7
	5.2 Mistička	8
	5.3 Váza	9
	5.4 Obal na citron	10
6	POPIS DÍLA	12
7	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	13
	7.1 Výroba forem	13
	7.2 Porcelán	14
	7.3 Pálicí pomůcky	14
	7.3 Přežah	14
	7.4 Glazování	14
	7.5 Ostrý výpal.....	15
	7.6 Retušování.....	15
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	16
9	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	17
	a) Knižní a periodická literatura	17
	b) Internetové zdroje	17
10	RESUMÉ	18
11	SEZNAM PŘÍLOH	19

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

K mému prvnímu setkání s keramikou došlo již ve velmi útlém věku na ZUŠ Rokycany, kde jsem se seznámila s technikou keramiky, volného tvarování a následného glazování. Díky této zkušenosti jsem několik let navštěvovala volnočasový kroužek zaměřený pouze na keramickou tvorbu, kde se moje záliba v keramice prohlubovala. Po vystudování Střední odborné školy užitého umění a designu v Plzni jsem začala studovat Ústav umění a designu ZČU bakalářského oboru Průmyslový design.

Průmyslový design byl pro mě velmi přínosným, díky různorodým technikám a odvětvím, kterými jsem si prošla. Práce s nejrůznějšími materiály, které jsem do té doby mnohdy ani neznala, mi přinesla mnoho nových zkušeností. Mě jakožto praktickému člověku vadilo, že u některých realizovaných návrhů chyběla praktická využitelnost.

Proto jsem Bakalářskou práci směřovala k funkčnímu prototypu. Zde jsem si úplně poprvé vyzkoušela výrobu velké čtyřdílné sádrové formy, která sloužila pro výrobu svítidla z foukaného skla. Novou zkušeností byla spolupráce při výrobě se soukromou sklárnou. Překvapila mě vstřícnost a zájem ze strany majitele sklárny i ostatních zaměstnanců. Výsledek stál za to, a já se nadchla pro funkční výrobky zpracované z materiálů určených přímo pro výrobu. Mou jasnou volbou pro další studium tedy byla keramika, která snoubí praktičnost, využitelnost a design.

Po pár týdnech studia na Magisterském oboru Keramiky jsem zjistila, že praktičnost, využitelnost a design jsou draze vykoupeny velkou náročností tohoto řemesla. Výsledky práce mi přes všechno vynaložené úsilí přinášely mnoho uspokojení. Během Magisterského studia jsem poznávala stále nové techniky a výrobní procesy a učila se, jak se dá tvorba a výroba zefektivnit a zkvalitnit.

Mým prvním „rozjezdovým úkolem“ v roli keramika bylo téma s názvem „Darkside“¹. Zacítila jsem na to, co vidíme, a co naopak není na první pohled vidět, díky úhlu pohledu nebo vzdálenosti. Zde jsem se nechala inspirovat měsíční krajinou, kde měsíc z dálky vidíme zcela odlišně, než je tomu z bezprostřední blízkosti.

Hned v dalším semestru jsme měli tu čest vytvářet Klauzurní práci pod vedením externí spolupráce paní MgA. Evy Pelechové, s volným tématem „Inspirace umělcem či uměleckým směrem“². Vybrala jsem si umělecký směr a to minimalismus, kde jsem propojila tvarovou jednoduchost a zároveň využitelnost objektů, jako variabilně kombinovatelného světelného objektu do prostoru, který si díky své variabilnosti hraje se stínovou.

V dalším roce jsem si na rozjezdovém úkolu vyzkoušela malbu kobaltem na porcelán pod tématem „Vasetoday“³, kde jsem se zamýšlela nad svými životními milníky. Zvolila jsem ten nejcharakternější, díky kterému by mou vázu poznal každý, kdo mě alespoň trochu zná.

Na tento úkol navazovala Klauzurní práce s tématem „Labyrint světa a ráj srdce“⁴, kde jsem se odklonila od práce s materiálem charakterním pro tento obor. Vedla mě k tomu totiž myšlenka a činy, které mě provází celým mým životem a studiem. Konkrétně to, že pokaždé musím dělat věci, které jsou mi určené, ale nezbyvá čas na záliby, kterým bych se chtěla opravdu věnovat. Proto jsem tento semestr věnovala výrobě houpaček umístěných přímo ve škole, pro odreagování mým kolegům studentům a často i pedagogům, právě v období vypětí a stresů. Každý půlrok totiž přináší finišování Klauzurních prací a nikdo nemá čas myslet na nic jiného, než na plnění svých povinností. Tento projekt ale dostal svému potenciálu, houpačky se staly útočištěm fyzicky i psychicky vyčerpaných studentů a pedagogů, kteří si sem často přišli vyčistit hlavu od aktuálních stresů.

¹ Příloha č. 1 - Semestrální úkol „Darkside“ 2015

² Příloha č. 2 - Klauzurní práce „Inspirace uměleckým směrem“ 2016

³ Příloha č. 3 - Semestrální úkol „Vase today“ 2016

⁴ Příloha č. 4 - Klauzurní práce „Labyrint světa a ráj srdce“ 2017

Další semestr mi opět přinesl novou techniku zpracování porcelánu a to konkrétně techniku na zatáčecím kruhu, kde jsem chtěla vytvořit hrnek⁵, který zvenku bude zajímavý svými ztrácejícími se odskoky a nebude pouze oblých tvarů. Uvnitř hrnku se však díky technice již odehrává klasický oblý tvar, a tak je ideální k velkovýrobě a přesto svým tvarem velmi imponující. Tématem „Do divočiny“⁶ jsem napůl našla i své limity týkající se toho, kam až jsem schopna jít s kůží na trh. Mým záměrem bylo zlepšit chování lidí v supermarketu, který i já osobně navštěvuji. Lidé prahnoucí po slevách, se ke všem okolo chovají bezohledně až zlostně. Rozhodla jsem se zákazníky tohoto stresu zbavit a prvním třiceti z nich dopřát chvíli klidu a zastavení. Podávala jsem jim čaj ve vlastnoručně vyrobených šálcích s kobaltovými malbami a domácí čajové pečivo. Šálek od čaje si odnesli jako dárek za to, že se chovali jako lidé, dovedli se na sebe usmát a říci hezké slovo. Během konzultací a práce na návrzích jsem plně využila znalost programu Rhinoceros, který jsem ovládala z předchozího studia.

⁵ Příloha č. 5 - Semestrální úkol, hrnek „Upstairs cup“ 2017

⁶ Příloha č. 6 - Klauzurní práce „Do divočiny“ 2017

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Téma své Diplomové práce jsem volila s ohledem na to, co mě zajímá, a co mě zaujalo během Magisterského studia keramiky, proto jsem tedy volila téma „Everyday” pro někoho s případným dovětkem design, právě kvůli tomu, jak toto téma každý jednotlivec chápe, se odvíjí i další nahlížení na něj samotné.

Právě díky mému odlišnému předešlému zaměření, je tedy pochopitelné, že mám stále co v tomto oboru nového objevovat a zlepšovat. Proto jsem se zaměřila na výrobní proces přímo v materiálu a hledání tvarosloví v přímém kontaktu s materiálem, místo dlouhého hledání v papírové podobě správného tvaru a hledání ideální a přesné podoby, která vzniká již při prvotní výrobě. Zacílila jsem se na své potřeby a požadavky. Díky tomuto tématu a úvahám jsem se právě zaměřila na své potřeby a požadavky, jako uživatele a designéra v jedné osobě.

3 CÍL PRÁCE

Cílem mé práce je nalézt a zkombinovat funkčnost a praktičnost, kterou jsem postrádala u dosavadních všedních věcí. Opakovaně je využívám, a přesto mi zcela nevyhovují. Mým stěžejním kritériem je tedy hlavně praktičnost, ruku v ruce jdoucí se zajímavým designem určeným přímo mě na míru. Rozhodla jsem se soustředit na přidání vlastnosti, která mi ulehčí manipulaci, či použitelnost, jenž mi do této chvíle chyběla.

Chtěla bych dojít, přímo v materiálovém vývoji k výsledku, který bude vyhovovat mým parametrům, které jsem si předem definovala. Navrhnout tak jednoduchý, tvarově čistý a praktický design.

4 PROCES PŘÍPRAVY

Nejdříve bylo pro mne důležité si ujasnit záměr a cíl práce. Ten v mé práci nespočíval v hledání vhodných materiálů a barev, které bych aplikovala na svou tvorbu. Spočíval v hledání toho nejvhodnějšího tvaru a funkčnosti, kterou jsem se snažila nalézt, právě díky práci s materiálem. Čistota projevu, tedy jasně hovořící barva porcelánu, mou myšlenku podporuje. Porcelán sám o sobě hovoří mnoha jazyky a pro mne bylo nejdůležitější, aby barva nebo materiál nezkrášloval odpovědi mého tvarového hledání. Charakterem mé práce se tedy stal vývoj přímo v materiálu.

Nejprve jsem si ujasnila své požadavky a kritéria, tedy věc, kterou bych chtěla změnit a proč. Posléze jsem si naskicovala svoji představu tvaru navrhovaného objektu. Přitom jsem usilovala o propojení roviny praktičnosti, funkčnosti a estetiky.

Práce neprobíhala prioritně na papíře, ale převážně v materiálu, tedy v podobě sádrových forem a následného odlévání porcelánu do forem. Následovalo zkoušení již vzniklého, nejprve přežehnutého, naglazovaného a posléze vypáleného tvaru, který jsem měnila dle svých následných potřeb. Tímto způsobem vzniklo na více jak 15 sádrových forem, které byly nedílnou součástí mé práce.

Rešerší se mi stala má dosavadní manipulace s vybranými předměty používaných při běžných denních úkonech, jejich používání je komplikované a nevyhovující.

Samotné objekty nemají tvořit ucelený set⁷ jednotlivých segmentů odpovídající popisem či tvarem navazující na ně samé. Každý stojí sám o sobě, a proto je záměrně neoznačuji za set, ale za objekty jednotlivých potřeb a charakterů patřícím k sobě díky svým vlastnostem, které je spojují, v soubor objektů.

⁷[https://www.nechybujete.cz/slovník-soucasne-cestiny/set?](https://www.nechybujete.cz/slovník-současne-cestiny/set?)

5 PROCES TVORBY

5.1 Konvička

První věcí, kterou jsem započala svoji Diplomovou práci, byla konvička, kterou jsem s nadcházejícím zimním obdobím stále více potřebovala. Tak jak se mění roční období, tak se mění i mé preference a já v tuto dobu piji mnoho čaje, který mi v oněch dnech pomáhá k lepší náladě, zdraví a výkonům. Ovšem podívám-li se, proč si vlastně nedělám čaj do konvičky, ale rovnou do hrnečku, má to jen jediný důvod. Žádná konvička mi zcela nevyhovuje. Konvice jsou kupříkladu příliš těžké, neforemné, špatně se drží v ruce, jsou velké nebo naopak příliš malé.

Definovala jsem si tedy konkrétní požadavky a vytvořila pár základních skic, vypovídající o jejím tvaru a specifických vlastnostech. Konvička byla pro mě velkým oříškem. Bylo nutné ujasnit si, co všechno má splňovat. Konvičku jsem navrhla na jeden litr vody, který se mi zdál nejvhodnější a pro jednoho člověka dostačující. Problém, ale je, že se malé konvičky špatně vymývají. U litrové konvičky jsem chtěla vyřešit problém úzkého hrdla a těžké přístupnosti při vymývání.

Dalším faktorem, který jsem řešila, bylo přílišné naklánění konvičky při dolévání zbytků čaje. Tím, že byla hubička u horního okraje konvičky, docházelo k přílišnému překlápění, což vedlo k nestabilitě při nalévání a velké zátěži na ruku. Tomu jsem zamezila hubičkou s patřičným sklonem, který zajišťuje komfortní nalévání i při úplném minimu čaje v konvičce. Naskýtá se zde také otázka, kde má konvička pokličku? Jelikož mi nevadí pít vlažného či studeného čaje, skoro vždy poklička od konvičky skončila ihned po zakoupení v koši, nebo po krátkém používání jsem ji odložila či ztratila díky nepotřebnosti.

Nejprve jsem si vyrobila pouze tělo první konvičky, hubičky a ouška⁸, které jsem k sobě spojovala pomocí šlikru⁹, a tak docílila celkového vzhledu konvičky. Po vypálení a odzkoušení jsem zjistila, že ruku hrdlem protáhnu, ale velmi těžko, takže následoval tvar se širším hrdlem a zkouškou kulatějšího ouška¹⁰. Po opětovném odzkoušení se mi tento tvar jevil příliš široký, a tak jsem u posledního tvaru volila kombinaci širšího zúžení, ale původního průměru lemu hrdla, tak jsem docílila proporcí, které jsem požadovala, avšak pohodlně protáhla ruku tvarem konvičky. Z toho všeho vyplývá, že jsem každý segment konvičky vyráběla zvlášť, abych mohla simulovat různé prvky, a ty libovolně měnit tak, aby mi konvice co nejvíce vyhovovala. Poslední konvička vznikala jako tvar ve formě již s novou hubičkou, zaformovanou v jedné formě¹¹, díky které jsem nemusela hubičku následně dolepovat. Tvar nové hubičky zajišťoval neodkapávání tekutiny při nalévání. I když změna jednotlivých prvků není tak markantní, přesto je jich tam dost a jedná se o ty, které následně po odzkoušení jsem změnila k zajištění komfortnějšího užívání.

Ouško jsem nejprve volila zaoblené do hřbetu ruky a rovné uvnitř, toto bylo pro mě po odzkoušení velmi praktické při nalévání, kdy ouško leželo přesně v ruce, a neklepala se konvička v dlani. Druhá varianta ouška byla silnější a kulatější ve své vnější i vnitřní části, umožňovala kulatější úchop ruky a ne tak ostré držení. Kulatější držení v dlani je ovšem vykoupeno ne tak přesným upevněným stiskem ruky.

5.2 Mistička

Dalším pro mě skoro každodenním problémem byla problematika hlubokých talířů a mističek, které využívám pro ohřev polévek. Já jakožto v celku "polévkový typ" člověka, neustále bojuji s ohřevem tohoto druhu jídla. Ráda si nachystám polévky dopředu a následně při každodenním spěchu

⁸ Příloha č. 7 - kombinace prvního tvaru těla konvičky, hubičky a ouška

⁹ Tj. pomůcka pro retušování a lepení dvou částí k sobě, tvořená porcelánovou hmotou a octem

¹⁰ Příloha č. 8 - tvar konvičky č. 2 a ouška druhé varianty

¹¹ Příloha č. 9 - výsledný tvar konvičky s výsledným tvarem hubičky

si je ohřeji. Samozřejmě volím tu nejrychlejší a nejpohodlnější variantu, což je mikrovlnná trouba. Problém nastává v té fázi, kdy si říkám, do čeho si jí dám ohřát. Klasický hluboký talíř s praporkem skoro vždy vylijí při vyndávání a mističky, které jsou pro mě akorát do ruky, jsou nešikovné díky tomu, že je skoro nikdy nevyndám, protože jsou příliš horké. Nemohu ji nijak vyndat bez toho, abych se nespálila. Mistička, která se příjemně drží v ruce a člověk se o ní nepopálí, je pro mě něčím, co požaduji pro své polévky. Navržením tvaru, který spojuje ideální velikost mističky o objemu 400 ml a funkčnost při vyndávání horkého, je pro mě zásadní.

Postup zde byl opět obdobný, jako tomu bylo u konvičky, na začátku vznikl výrobek vytočený na sádrařském kruhu, který měl ideální tvar a velikost pro mou mističku. První mistička je variantou dostatečně velkého okraje i pro vyndávání jednou rukou a snadného přenášení, díky velkému okraji. Další mistička je obdobnou verzí předchozí, s tím rozdílem, že je její okraj menší a decentnější, avšak stále praktický pro svůj účel. Jako třetí a poslední mistička vznikla obdoba druhé verze, kdy jsem pod záhyb přidala okružní, které ještě tak zmenšuje plochu pro dotyk s ohřátým materiálem. Všechny mističky¹² jsou funkčními variantami mých požadavků.

5.3 Váza

Já, jakožto každá žena mám velmi ráda dekoraci, ve které nesmí chybět čas od času nějaká ta čerstvá kytice. Velmi ráda mám pokojové rostliny i ty řezané a při mých pěstitelských dovednostech se ráda obklopuji čerstvými řezanými květinami, které nemám pouze z obchodů. Problém je v tom, že pokaždé mám zcela jinou květinu či kytici. Váza, která svým tvarem podpoří krásu malých květů či velkých květin, do které se vejde obrovská kytice a zároveň malá květina, by byla pro mne velkým zázrakem.

Jediným praktickým řešením je váza na více typů květin s užším tvarem uvnitř vázy. Proto vznikl samostatný tvar vázy, který měl svou vlastní formu

¹² Příloha č. 10 – varianty tvarů mističek

a ještě dvě další formy¹³, které určovaly tvar vnitřní vázy. Dvě formy vznikly z důvodu mé potřeby mít na menší květiny méně hlubokou vázu a to o polovinu původní velké. Z toho jedna forma měla sádrovou výpust', kterou jsem vypouštěla porcelán ven z důvodu následného slepení dvou kusů, aby vznikl stejně tlustý stěp. Tvar vnější a vnitřní vázy byl tedy přežahnut a glazován samostatně a ke spojení došlo až natavením glazury při ostrém výpalu. Díky tomuto postupu vznikaly mnohé varianty naklopení střední vázy, které tak dávaly prostor květinám v okolním vnitřku vázy.

Má představa ale byla ještě poněkud odlišná od té předchozí. Chtěla jsem, aby se velké květiny mohli dávat případně i v celém svazku, což mi předchozí tvar příliš nedovoloval. Jedinou volbu bylo umístit vnitřní vázu ze spodu velké. Po jejím otočení vázy využívat její menší variantu. Vznikl tak opravdu netradiční a multifunkční tvar vázy, který splnil veškeré mé představy. Problém nastal s výrobou formy, pokud jsem totiž chtěla, aby menší váza byla přímou součástí tvaru již při odlévání velkého tvaru, bylo to skoro nereálné. Při podesychání ve formě sice porcelán podesychá od stěn formy, ale zároveň se zmenšuje celý tvar, což je problém pro vnitřní tvar. Formu jsem vyrobila s vnitřním vyndavacím „trnem“¹⁴, který procházel podedním štípané formy¹⁵. Bylo tedy nutné vyndat trn ještě před rozebráním formy, ovšem to nebylo možné díky odesychání porcelánového stěpu. Pomohla jsem si v hmoždíři rozemletím suchého porcelánového prachu, kterým jsem posypala trn, než jsem jej odlila. Tímto jsem docílila, že bylo možné trn vyndat z formy a celý tvar vázy nechat doschnout ve formě.

5.4 Obal na citron

Další věcí, se kterou se neustále potýkám, je časté vyhazování nakrojeného citronu díky špatným skladovacím podmínkám. Nevím, zda je to

¹³ Příloha č. 11 - forma vnějšího tvaru vázy a forma vnitřního tvaru

¹⁴ Sádrový tvar pro mou vnitřní vázu

¹⁵ Příloha č. 12 - složená forma vázy č. 2

problém pouze mě, ale pokaždé zápasím s problémem, kam s načatým citronem. Nedokážu ho spotřebovat za krátkou dobu a tím pádem je skoro jistě odkázán po několika málo dnech k vyhození do koše. Pokud citron nechám na volném vzduchu, je do druhého dne zkažený. Pokud ho dám do lednice, oschne a srašťí se, jestliže ho zavřu do plastové krabičky, je odkázán k nedostatku vzduchu a plesniví, nehledě na to, že krabička je díky kyselině citronové víceméně také znehodnocena.

Navrhla jsem obal na citron, který se pohodlně vejde do dveří lednice, lze otevřít a díky porcelánu má ideální výchozí podmínky pro skladování citronu v lednici. Díky drobným vzduchovým místům, která jsou podél dosedací plochy víčka, tak citron neplesniví a může být skladován v tomto prostředí, které je pro něj ideální. Odkrojený citron jednoduše položíme na dno obalu a případnou přebytečnou šťávu můžeme jednoduše vlít, kam zrovna potřebujeme, není tak vše olepeno. Obal je tak ideálním pro tento druh ovoce a násobí ho skutečnost, že tvar připomíná funkci odšťavňovače citrusových plodů.

Vrchní i spodní díl jsem odřezávala podél speciální kapničky, která měla totožný tvar jako tvar objektu. Formu na spodní mističku jsem díky jejím protikónickým zářezům musela štípnout na tři kusy¹⁶.

¹⁶ Příloha č. 13 - forma na citron (vrchní a spodní část)

6 POPIS DÍLA

Má tvorba pojednává o postupu práce v materiálu a zamýšlení se nad výrobními procesy a postupy. Veškeré výrobky, které vznikly, jsou reakcí na dosavadní absenci potřebných atributů, které vyžadují. Důležitý je tedy pro mě proces tvorby, který je také základem myšlenky spolu s mými požadavky a skutečnostmi, že pro tuto práci jsem si měřítkem pouze já sama.

Na začátku si vždy definuji konkrétní požadavky a ty pak promítám do materiálu. Zkoušení praktičnosti a použitelnosti mi dává další indicie pro následnou tvorbu. Testování funkčnosti a praktičnosti je důležitým faktorem v dalším zpracování.

Na základě těchto kritérií vznikl celek objektů mé denní potřeby zahrnující konvičku o objemu 1 litru, mističku vhodnou pro ohřev do mikrovlnné trouby, vázu s využitím pro většinu velikostí a tvarů květin a obal na citron k jeho delšímu čerstvému skladování.

7 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Pro výrobu celé své Diplomové práce jsem záměrně volila klasický tvrdý porcelán ve ztekucené formě, z důvodu odlévání do sádrových forem a vytvoření bílého střepu¹⁷ opatřeného transparentní glazurou z důvodu čistého vnímání tvaru a více patrné změně tvaru. Důležité je také zmínit, že veškeré tvary jsem vyráběla v 15% zvětšení oproti mé požadované výsledné velikosti, a to z důvodu smrštění porcelánu po ostrém výpalu.

7.1 Výroba forem

Základním pilířem pro mou práci jsou sádrové formy¹⁸, které jsou důležitou součástí každého lití pro vytvoření porcelánového střepu. V průběhu práce vzniklo mnoho forem od kónicky otevřených jednoduchých až po složité pětidílné. K výrobě jsem používala sádro ALMOD LC vyráběnou pod značkou Formula, kterou jsem využívala i ve svých předešlých pracích a je vhodnou pro takovouto výrobu. Ovšem nyní jsem se potýkala se špatnými mechanickými vlastnostmi díky druhotné kvalitě sádry.

Pro výrobu forem je také nutný objekt, který formujeme. Tyto objekty jsem opět vyráběla ze sádry a pomocí sádrařského kruhu jsem vytvořila žádaný rotační tvar, který se stal vždy modelem pro mou budoucí formu. Stejným principem jsem vyráběla i „nalejvák“¹⁹, který následně sloužil jako model pro budoucí „kapnu“²⁰ formy objektu.

¹⁷ Viz. str. 14 , 7 Technologická specifika – 7.2 Porcelán

¹⁸ Příloha č. 14 - používané formy

¹⁹ Tj. součást tvaru objektu, který zajišťuje možné odříznutí v požadované tloušťce střepu

²⁰ Tj. svrchní sádrový díl formy s otvorem ve vrchní části, pro odříznutí přebytečného nežádoucího porcelánového střepu

7.2 Porcelán

Díky svým vlastnostem je porcelán vhodný pro mou práci, protože není porézni a dá se opatřit glazurou. Vlastnosti porcelánu, jako je bílá barva, zajišťují prvotřídní složky obsažené v něm, je totiž tvořen přibližně $\frac{1}{2}$ kaolinu, $\frac{1}{4}$ křemene a $\frac{1}{4}$ živce.

7.3 Pálicí pomůcky

Pro některé objekty jsem vytvořila pálicí pomůcky, které zajišťovaly stejnoměrné smrštění díky použitému totožnému materiálu, tedy porcelánu. Pálicí pomůcky jsem dávala až na ostrý výpal, předtím ale byly přežahnuty, stejně jako objekt. Pálicí podložky byly opatřeny separací²¹, která zamezila spojení pálicí pomůcky a objektu.

7.3 Přežah

Pro správný technologický postup a možnost následného glazování je potřeba výrobek přežahnout. Přežahy probíhaly v kruhové elektrické peci na teplotu 920°C.

7.4 Glazování

Přežahlý střep jsem precizně vysokotlakým kompresorem ofoukala vysokotlakým kompresorem a posléze technikou namáčení opatřila glazurou. Jednalo se o transparentní bezbarvou živcovou glazuru. Glazováním jsem po výpalu zajistila čistotu materiálu, použitelnost a lepší mechanické vlastnosti.

²¹ Tj. směs oxidu hlinitého, kaolínu a vody

Výrobky se po ostrém výpalu tak stanou odolnějšími proti mechanickému zacházení.

7.5 Ostrý výpal

Výpal probíhal v plynové redukční peci při teplotě 1370°C. Zde může dojít k pokroucení objektu z důvodu tvarové paměti, kterou porcelán disponuje. Proto je nutné při veškeré manipulaci, zejména ve fázi před přežahem, být maximálně opatrný.

7.6 Retušování

Pokud vzniknou při ostrém výpalu, nějaké kazy v podobě vpichů v glazuře nebo porcelánu, lze je zpětně zaretušovat. Vpich v materiálu jsem retušovala směsí práškového přežahnutého porcelánu spolu s Herkulesem a glazurou. Vpichy v glazuře jsem řešila tím, že jsem je zakryla glazurou a vše opět dala na redukční ostrý výpal.

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Spojení jednoduchého designového tvaru, který je charakteristický svou praktičností a ve své většině možný k sériové výrobní produkci v porcelánce. Neotřelý náhled nad tím, že nemusí být stavěn design výrobku nad jeho funkci a naopak. Mohou jít spolu ruku v ruce jednoduchost, praktičnost a výrobní aspekty.

Velký přínos vidím ve svém zdokonalení při výrobě sádrových forem, kterých jsem díky procesu tvorby vytvořila velké množství a tím získala potřebnou zručnost spojenou se zpracováním, rozdělováním a úpravou sádry. Příjemným faktem je, že mi práce, která spočívala ve vývoji materiálu, přinášela potěšení, protože jsem měla možnost se pokaždé zaměřit na jednotlivý problém a ten zdokonalit.

9 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. HANYKÝŘ, Vladimír a kolektiv. *Keramika*. 2011. ISBN 978-8086821-63-4.
2. MATTISON, Steve. *Jak se dělá keramika*. Praha. 2004. ISBN 80-7209-599-4.
3. *Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích*. 2. Vyd. Praha: Diderot, 2000. ISBN 80-86613-03-8
4. ROUBALOVÁ, Adéla. *Poznámky ze studia, 2015 – 2018*

b) Internetové zdroje

1. Alzberg Germany, Production At Arzberg [online]. [2018-04-24]. Dostupné z: <https://www.arzberg-porzellan.com/en/cms/company/marke/production-arzberg/>
2. Citron a jeho specifika, 2018, [online]. [2018-04-09]. Dostupné z: <http://www.milujivareni.cz/zboziznalstvi/2056-citron/>

10 RESUMÉ

My diploma thesis discusses the progress of work in the material and the consideration of production processes and progresses. All of the products that I have created are a response to the lack of the necessary attributes, which I have required. What is important to me is the process of creation, which is also the basis of the idea along with my demands and facts.

At the beginning, I always define specific requirements and then project them into the material. Testing of practicality and usability gives me more indications for subsequent shapes. Testing of the functionality and practicality is an important factor in the next procedure.

On the basis of these criteria a whole of objects of my daytime needs have been created. This includes a 1-liter teapot, a bowl which can be used in the microwave oven, a vase with usage for most flower sizes and shapes, and packaging for lemon for its longer, fresh storage.

11 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1

Semestrální úkol „Darkside” 2015

Příloha č. 2

Klauzurní práce „Inspirace uměleckým směrem” 2016

Příloha č. 3

Semestrální úkol „Vase today” 2016

Příloha č. 4

Klauzurní práce „Labyrint světa a ráj srdce” 2017

Příloha č. 5

Semestrální úkol, hrnek „Upstairs cup”, 2017

Příloha č. 6

Klauzurní práce „Do divočiny” 2017

Příloha č. 7

Kombinace prvního tvaru těla konvičky, hubičky a ouška

Příloha č. 8

Tvar konvičky č. 2 a ouška druhé varianty

Příloha č. 9

Výsledný tvar konvičky s výsledným tvarem hubičky

Příloha č. 10

Varianty tvarů mističek

Příloha č. 11

Forma vnějšího tvaru vázy a forma vnitřního tvaru

Příloha č. 12

Složená forma vázy č. 2

Příloha č. 13

Forma na obal citronu (vrchní a spodní část)

Příloha č. 14

Používané formy

Příloha č. 15

Tvarový vývoj konviček, výsledný tvar

Příloha č. 16

Mističky na polévku - varianta 1, 2 a 3

Příloha č. 17

Váza na květiny - varianta 1, varianta 2

Příloha č. 18

Obal na citron

Příloha č. 19

Fotografie celku

Příloha č. 20

Výběr výrobků z tvorby

Příloha č. 1

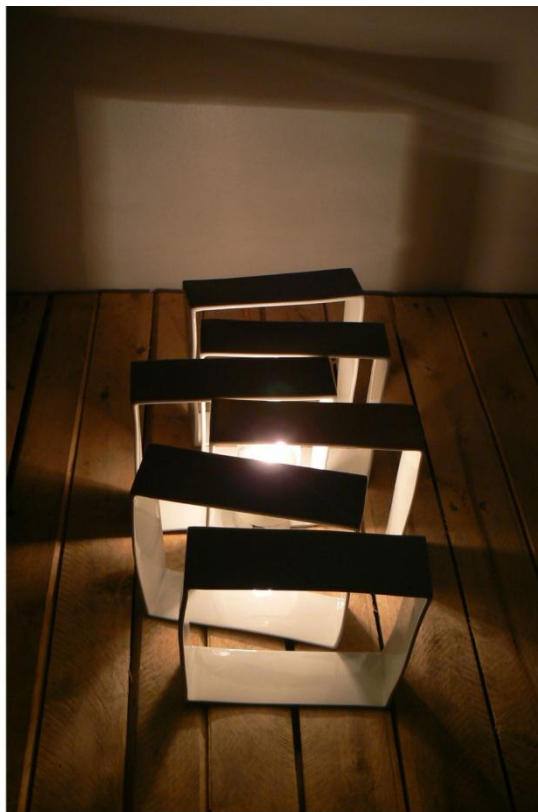
Semestrální úkol „Darkside” 2015²²

²² Foto vlastní

Příloha č. 2

Klauzurní práce „Inspirace uměleckým směrem” 2016²³

²³ Foto vlastní

Příloha č. 3

Semestrální úkol „Vase today” 2016²⁴

²⁴ Foto vlastní

Příloha č. 4

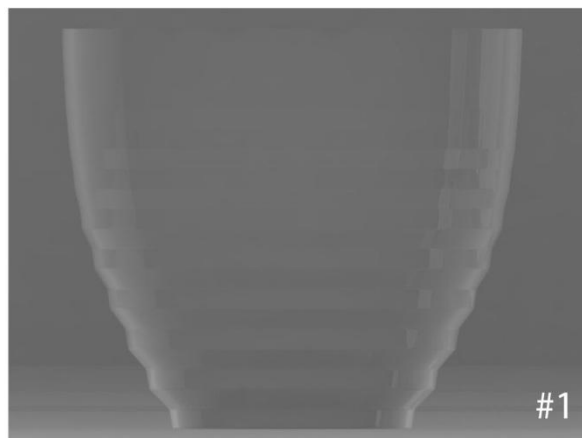
Klauzurní práce „Labyrint světa a ráj srdce“ 2017²⁵

²⁵ Foto vlastní

Příloha č. 5

Semestrální úkol, hrnek „Upstairscup”, 2017²⁶

#1, #2 - rendery

²⁶ Foto vlastní, rendery vlastní

Příloha č. 6

Klauzurní práce „Do divočiny“ 2017²⁷

²⁷ Foto Jana Hořicová, Jan Hora

Příloha č. 7

Kombinace prvního tvaru těla konvičky, hubičky a ouška²⁸

²⁸ Foto vlastní

Příloha č. 8

Tvar konvičky č. 2 a ouška druhé varianty²⁹

²⁹ Foto vlastní

Příloha č. 9

Výsledný tvar konvičky s výsledným tvarem hubičky³⁰

³⁰ Foto vlastní

Příloha č. 10

Varianty tvarů mističek³¹

³¹ Foto vlastní

Příloha č. 11

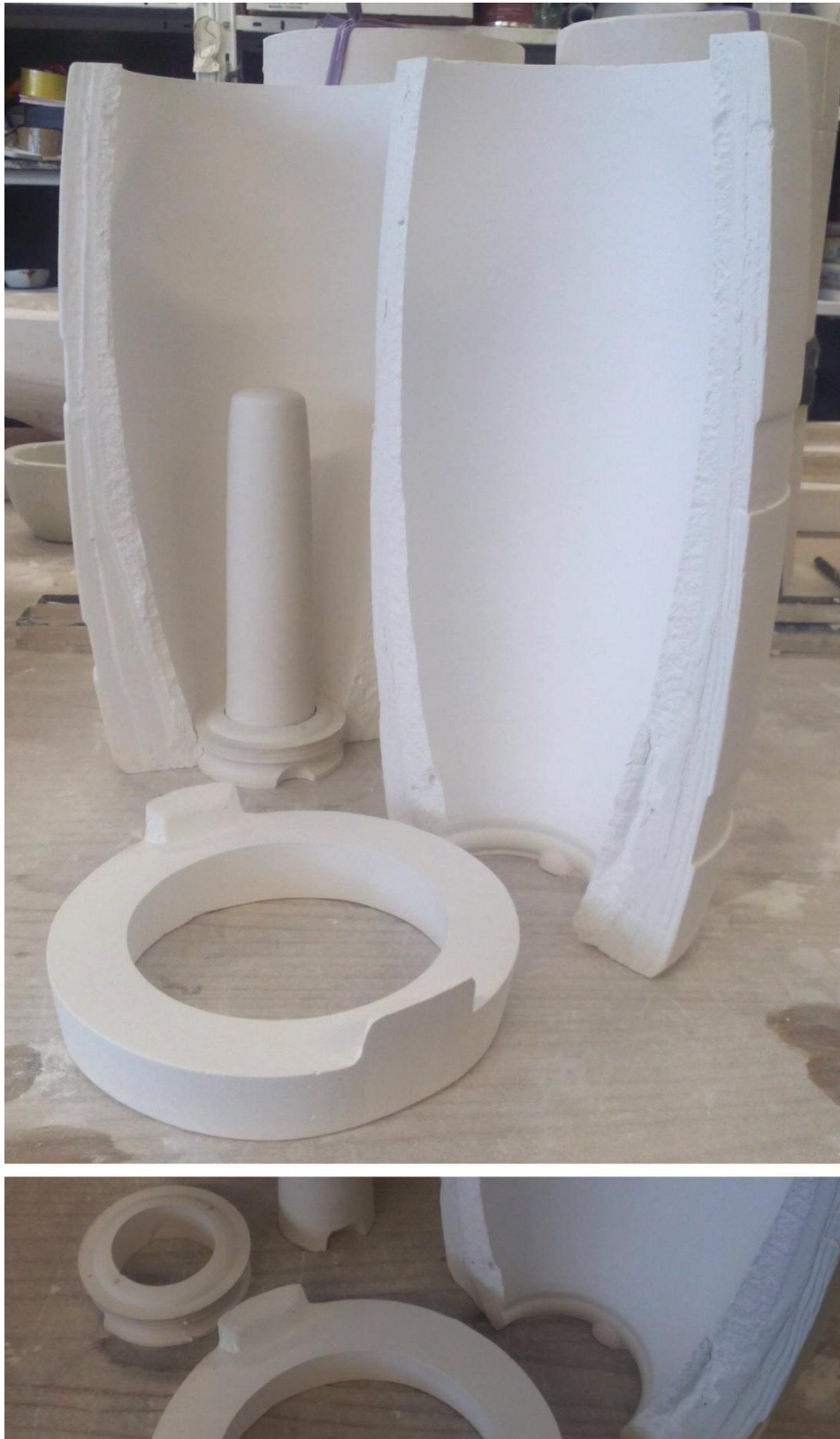
Forma vnějšího tvaru vázy a forma vnitřního tvaru³²

³² Foto vlastní

Příloha č. 12

Složená forma vázy č. 2³³

Příloha č. 13

Forma na obal citronu (vrchní a spodní část)³⁴

³⁴ Foto vlastní

Příloha č. 14

Používané formy³⁵

³⁵ Foto vlastní

Příloha č. 15

Tvarový vývoj konviček, výsledný tvar³⁶

³⁶ Foto Jan Hora

Příloha č. 16

Mističky na polévku³⁷

- varianta provedení č. 1

³⁷ Foto Jan Hora

- varianta provedení č. 2

- varianta provedení č. 3

- výsledné provedení

Příloha č. 17

Váza na květiny³⁸

- varianta provedení č. 1

³⁸ Foto Jan Hora

- varianta provedení č. 2

Příloha č. 18

Obal na citron³⁹

³⁹ Foto Jan Hora

Příloha č. 19

Fotografie celku⁴⁰

⁴⁰ Foto Jan Hora

Příloha č. 20

výběr výrobků z tvorby⁴¹

⁴¹ Foto vlastní